

efektivně zpomalila postupné zhoršování stavu (např. dědičné poruchy metabolismu) nebo také děti s těžkým neprogredujícím onemocněním spojeným s rizikem výskytu závažných komplikací (např. děti se závažnými formami DMO). Péče o tyto děti je zajišťována rodiči v domácím prostředí a vychází z potřeb těchto dětí, které jsou často velmi různorodé a individuální. K zajištění péče v domácí prostředí jsou nutné specifické pomůcky, jejichž pořízení je často velmi nákladné. Složitost stavu vážně nemocných dětí zvyšuje potřebu poskytování pediatrické paliativní péče (PPC). Omezení v přístupu k domácí PPC však existují kvůli nedostatku IDT potřebných k poskytování komplexních intervencí, fyzické vzdálenosti mezi rodinou a zařízením PPC, problémům s úhradou nebo nedostatku vyškoleného personálu v dané zemi. Návštěvy na dálku, bez přímé a fyzické interakce s podpurným týmem, jsou vhodné zejména jako doplněk domácí péče, pokud se fyzické vyšetření nebo zákroky nejeví jako bezprostředně nutné. Konzultace na dálku mohou místo toho poskytnout pokyny pro zvládání symptomů, psychosociální a duchovní podporu. Mezi technologiemi jsou to zejména telekonzultace, které se nejčastěji používají k poskytování PPC v domácím prostředí. Ty zahrnují interakci mezi dětmi/rodinami a členy týmu PPC prostřednictvím videohovorů, videokonferencí nebo, při absenci dobrého připojení, audiohovorů. Podpora telehealth se většinou opírá o zdravotnické pracovníky PPC v nemocnicích, ale součinnost s komunitními poskytovateli by mohla telehealth intervenci obohatit, zejména v oblastech, kde je nedostatek zdravotnických pracovníků. Panuje obecná shoda ohledně vnímaného příznivého účinku využití telehealth intervencí k poskytování domácí PPC. Stejně jako u většiny aplikací telemedicíny nejsou vnímané přínosy dostatečně podloženy objektivními a efektivními ukazateli jejich dopadu. Tento nedostatek, spolu s dalšími problémy, jako je nízká míra přijetí telemedicínských nástrojů mezi zdravotnickými pracovníky, nedostatečná technologická infrastruktura pro jejich podporu a absence jasných modelů financování služeb telemedicíny, zpomaluje jejich širší implementaci a přijetí v praxi.

Vzdělávání v oblasti digitální medicíny a telemedicíny

Vzdělávání v oblasti digitální medicíny na lékařských fakultách v České republice se postupně rozvíjí, přičemž jednotlivé fakulty integrují moderní technologie a metody do svých studijních programů. V rámci celoživotního vzdělávání existují také kurzy telemedicíny na Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ) 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze zavedla předmět „Informační technologie, telemedicina a virtuální realita“, který má za cíl připravit studenty na efektivní komunikaci s pacienty prostřednictvím digitálních technologií a poskytnout jim adekvátní péči na dálku.

Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci (LF UP) reaguje na současný vývoj v medicíně zavedením předmětu „Základy digitální medicíny“ pro studenty programu Všeobecné lékařství. Tento předmět je garantován nově vzniklým Centrem digitálního zdravotnictví, které fakulta zřídila ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Olomouc.

Srovnání České republiky se zahraničními modely a výzvy telemedicíny

Telemedicina se v posledních letech stává významnou součástí pediatrické péče, přičemž nabízí inovativní přístupy ke zdravotní péči. V České republice byla tato oblast donedávna legislativně neukotvená. Významný pokrok však představuje schválení novely zákona o zdravotních službách v roce 2024 a připravovaná vyhláška o telemedicínských zdravotních službách, které umožní širší implementaci a financování těchto služeb. Zatímco ve vyspělých zemích, jako je Francie, Německo, Dánsko či Izrael, má telemedicina dlouhodobě legislativní ukotvení a propracované systémy úhrad, Česká republika se aktuálně soustředí na pilotní projekty a postupné budování technologické infrastruktury. Inspirací může být například německý systém DiGA, jenž integruje digitální zdravotnické aplikace, nebo dánský jednotný portál pro pacienty.

Širší implementaci telemedicíny však brání řada omezení a výzev. Jednou z klíčových překážek je nedostatečné internetové připojení v odlehklých nebo socioekonomicky

znevýhodněných regionech, což ztěžuje dostupnost těchto služeb a prohlubuje nerovnosti ve zdravotní péči. Dalším problémem je absence jednotné legislativy a standardizace, které by jasně upravily odpovědnost lékařů, přeshraniční spolupráci a systém financování. Významnou výzvou je také ochrana soukromí a bezpečnosti dat – robustní zabezpečení digitálních systémů je nezbytné k minimalizaci rizika úniku či zneužití citlivých informací o pacientech.

Ačkoli telemedicina poskytuje efektivní alternativu k tradiční zdravotní péči, některé aspekty osobního kontaktu zůstávají nenahraditelné. Fyzické vyšetření a přímá interakce mezi lékařem a pacientem hrají klíčovou roli při diagnostice, léčbě a budování vzájemné důvěry. Překonání těchto výzev je nezbytné pro plné využití potenciálu telemedicíny v České republice a zajištění rovného přístupu ke kvalitní zdravotní péči.

Perspektivy a budoucnost

Rozvoj telemedicíny v pediatrii závisí na vytvoření standardizovaných postupů, školení zdravotnického personálu a zajištění financování těchto služeb. Důraz by měl být kladen na integraci telemedicíny do běžné klinické praxe a na propojení s novými technologiemi, jako jsou nositelná zařízení a aplikace pro vzdálené sledování zdraví.

Závěr

Telemedicina má potenciál zásadně změnit přístup k poskytování péče dětské populaci. I přes současné výzvy nabízí možnost zlepšení kvality života dětí i jejich rodin. Důležitou podmínkou jejího rozvoje je spolupráce mezi zdravotníky, pacienty, zákonodárci a technologickými společnostmi. Ekonomické hodnocení telemedicíny v České republice je stále v počátečních fázích a potýká se s několika výzvami. Hlavním problémem je nedostatek relevantních dat, což je způsobeno několika faktory. Zaprvé, telemedicina není v ČR dosud plně integrována do systému úhrad zdravotních pojišťoven, což omezuje její systematické využívání a sběr dat o nákladech a přínosech. Zadruhé, chybí jednotná metodika pro hodnocení telemedicínských intervencí, která by umožnila srovnatelnost výsledků různých projektů.